

Klog på trivsel

Børne- og ungdomspsykiaterens perspektiver

DAGENS Medicin Nyheder Opia

NYHEDER

«I regionerne har vi længe gjort opmærksom på, at vi er pressede i børne- og ungdomspsykiatri, og vi er naturligvis ikke tilfredse med de lange ventetider på udredning.» siger Jacob Klærke (SF), formand for Danske Regioners psykiatri- og socialudvalg.

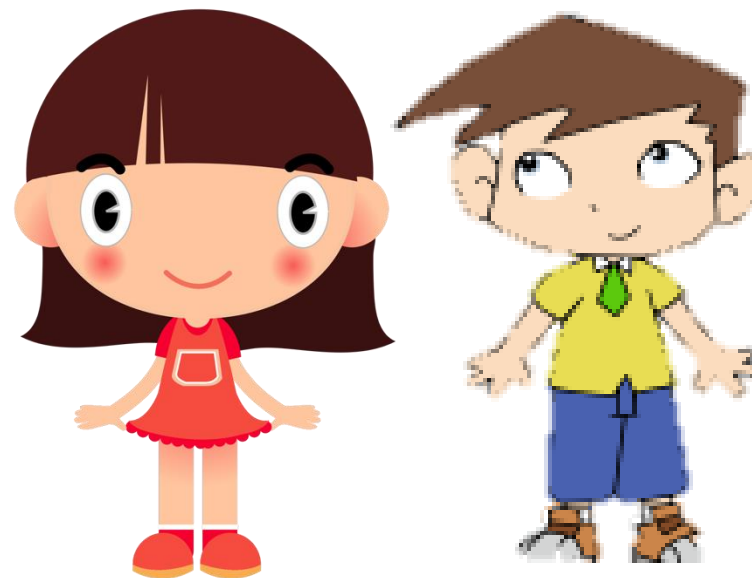
Rigsrevisionen i hård kritik: Børn og unge venter alt for længe i psykiatrien

Rigsrevisionen retter i en ny beretning en usædvanlig hård kritik af både Danske Regioner og Indenrigs- og Sundhedsministeriet over den lange ventetid i børne- og ungdomspsykiatrien.

BØRN OG UNGE I DANMARK

VELFÆRD OG TRIVSEL 2022

MAI HEIDE OTTOSEN
ASGER GRAA ANDREASEN
KAREN MARGRETHE DAHL
METTE LAUSTEN
SIGNE BOE RAYCE
BARBARA BILLE TAGMOSE

KOMPLEKSITETS DISCLAIMER

POLITIKEN

Eksperter om unges trivsel: Det perfekte er det nye normale

Kravene til unge er skruet gevaldigt op i dag, mener en række eksperter. Og pigerne er underlagt særligt høje forventninger.

Voldsom stigning i diagnoser: Flere børn og unge står udenfor fællesskabet

Der bliver stillet flere og flere psykiatriske diagnoser til børn og unge, viser nye tal. En skræmmende udvikling, mener BUPL. Forsker advarer om, at diagnoserne fører til en indskrænkning af mangfoldigheden.

UngTerapi GRATIS ▾ FÅ HJÆLP TIL YDELSER ▾ PRISER ▾ OM OS ▾ [BOOK EN TID](#)

Svær mistrivsel bliver en selvopfyldende profeti, når unge selvdiagnosticerer

I de seneste år har kampagner fokuseret på oplysning og aftabuisering af psykiatrien, og det er vigtigt. Men slagsiden kan være, at diagnosefokuset medfører en sammenblanding af psykisk mistrivsel og psykiatriske diagnoser for de unge. Vi må nuancere sproget for det indre følelsesliv.

Trivsel ifølge WHO

“en tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress samt indgå i fællesskaber med andre mennesker “

Psykisk mistrivsel ifølge SST (2018)

“et udtryk for, at den unge ikke oplever at være overvejende glad, har udfordringer med at gennemføre hverdagens gøremål eller indgå i relationer med venner, i skolen eller hjemme “

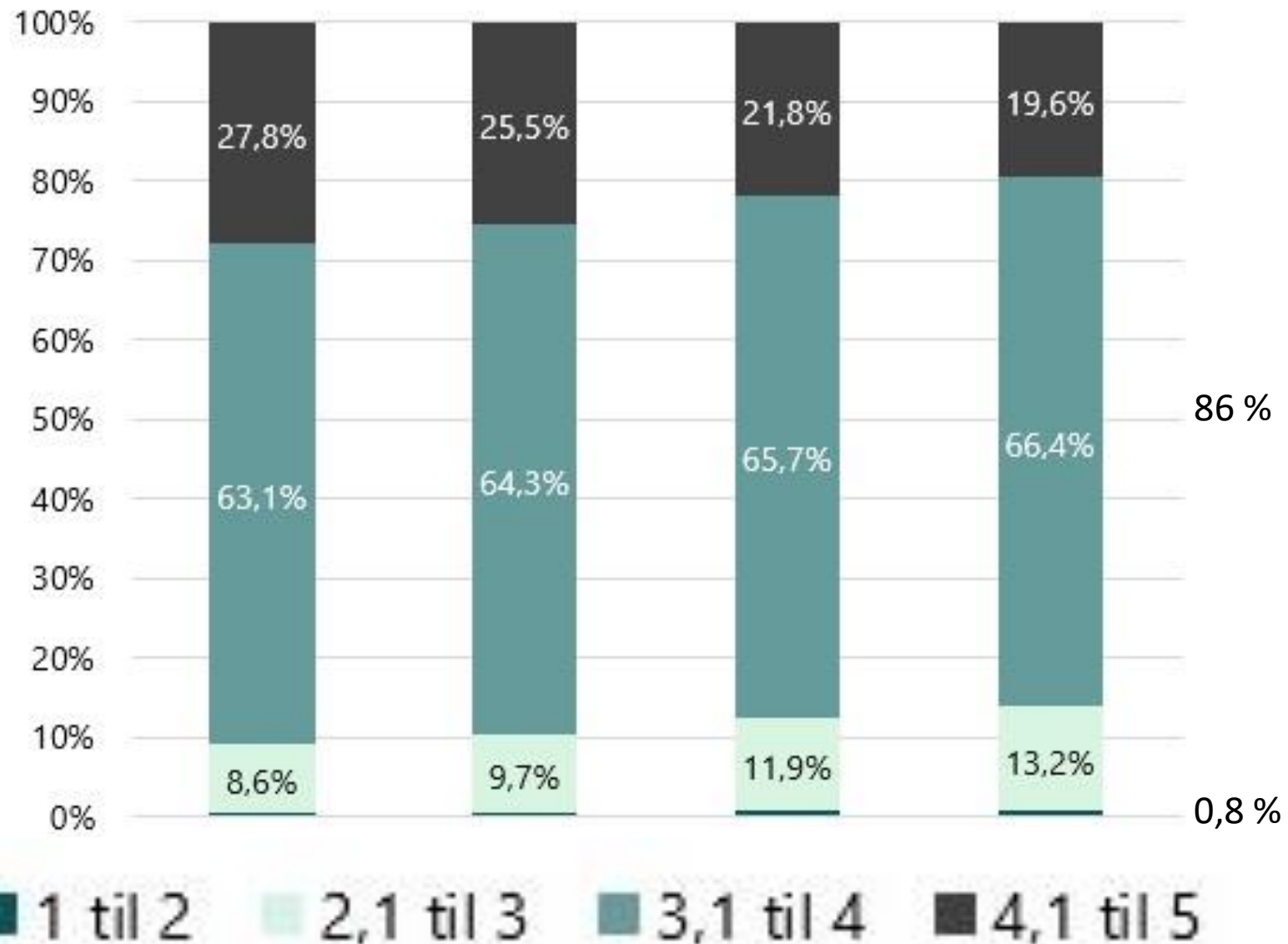

Hvordan er din trivsel gennem de sidste 2 uger, på en skala fra 1-5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige trivsel og 5 udtrykker den højest mulige trivsel?

Generel trivsel - Skolemonitor

Trivsel i folkeskolen måles på en skala fra 1-5, hvor 1 udtrykker den lavest mulige trivsel og 5 udtrykker den højest mulige trivsel.

Jeg vil bare gerne tale om hvordan
jeg kan undgå at have off-dage

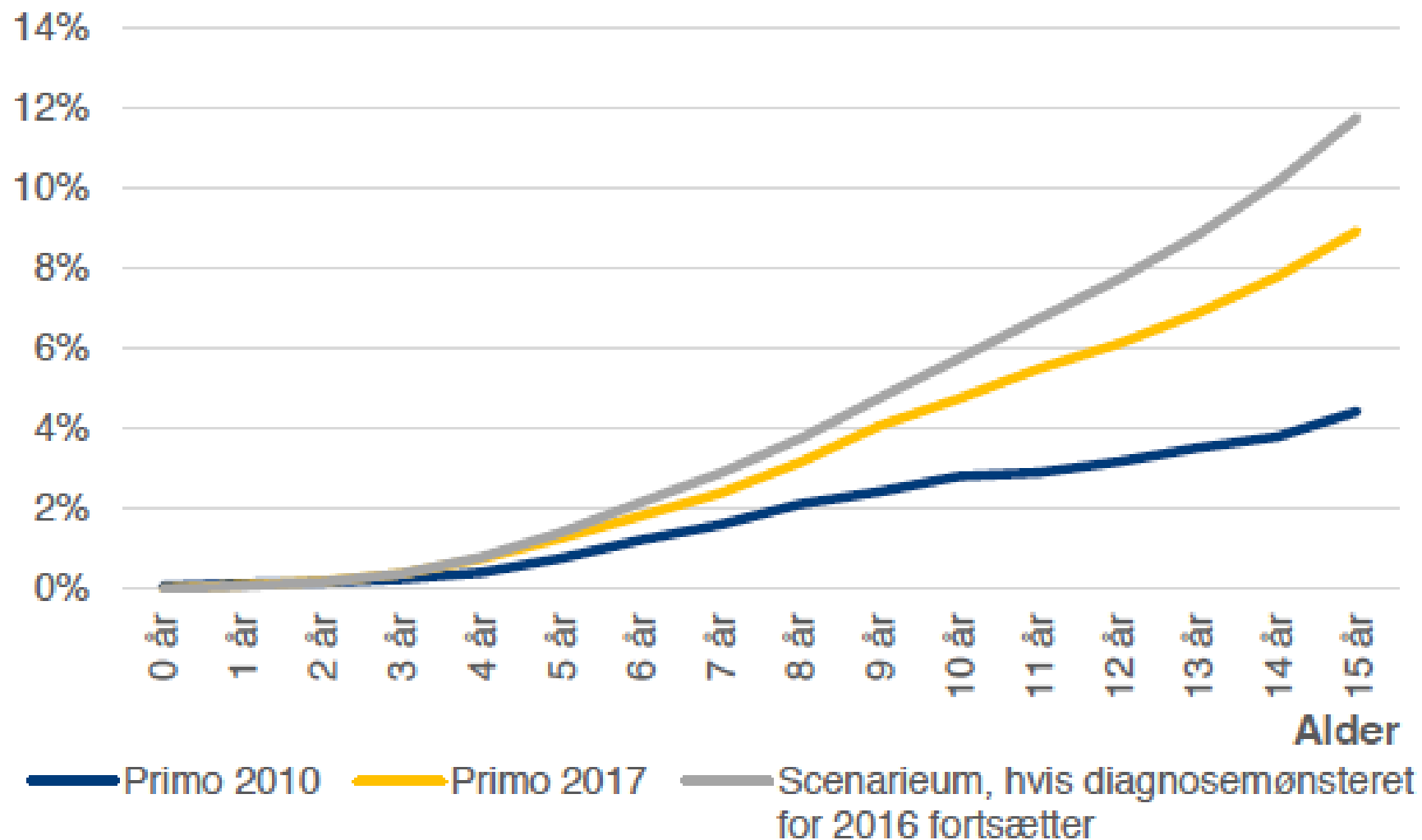
Hvor mange børn og unge kommer i behandling for psykisk sygdom i regionspsykiatrien inden de fylder 18?

Psykiske lidelser hos børn og unge

Der er de seneste 10 år sket en markant stigning i antallet af børn og unge, der har været i kontakt med den regionale psykiatri på grund af en psykisk lidelse, og omkring 15% af alle børn har været i behandling for en psykisk lidelse, inden de fylder 18 år.

Dalsgaard S, Thorsteinsson E, Trabjerg BB, et al. Incidence Rates and Cumulative Incidences of the Full Spectrum of Diagnosed Mental Disorders in Childhood and Adolescence. *JAMA Psychiatry*. 2020;77(2):155–164.
doi:10.1001/jamapsychiatry.2019.3523

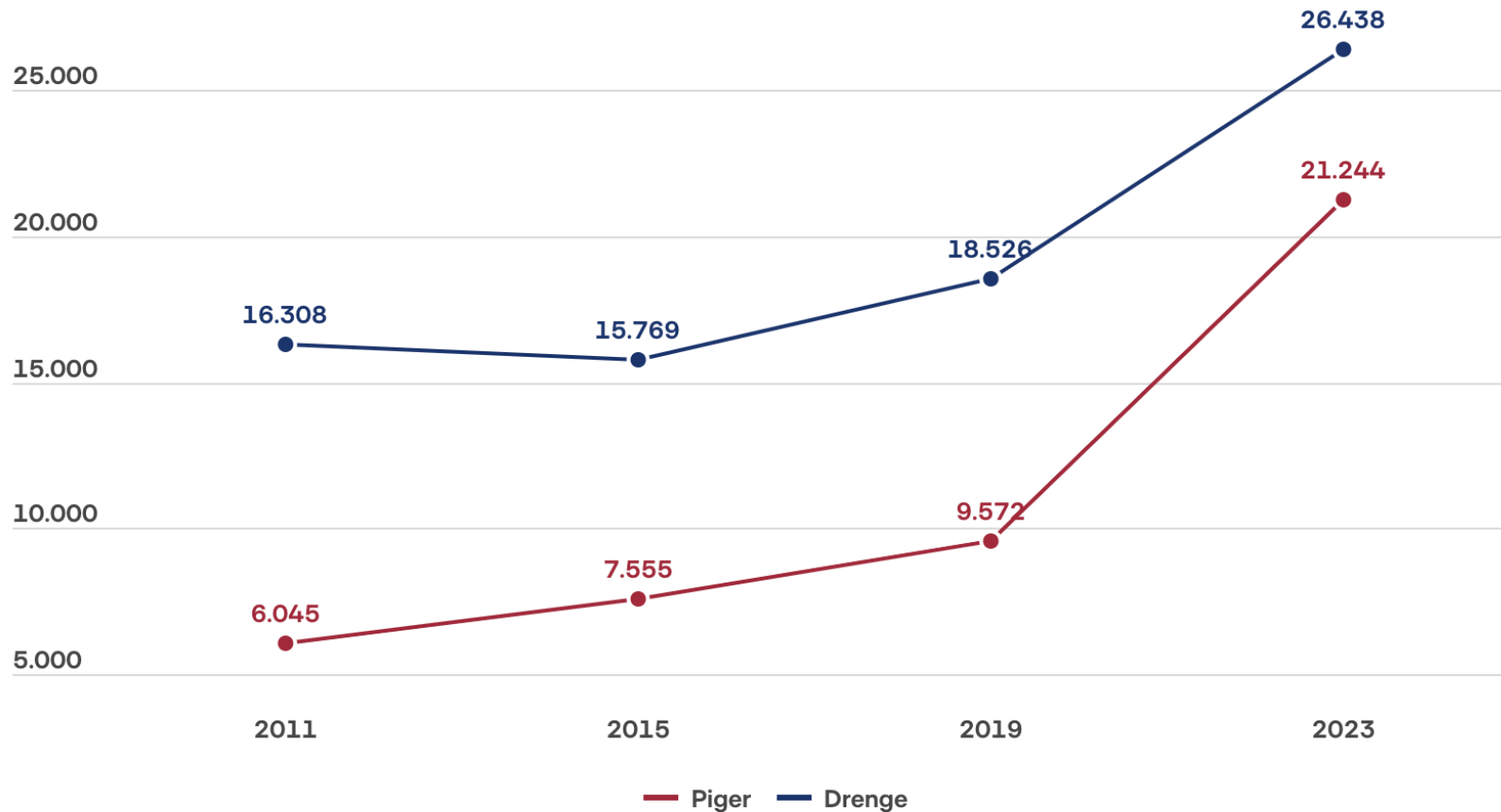
Figur 2.3: Andel unge, som har modtaget en psykiatrisk diagnose.

Note: Kun diagnoser givet i hospitalspsykiatrien.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og sundhedsdatastyrelsen.

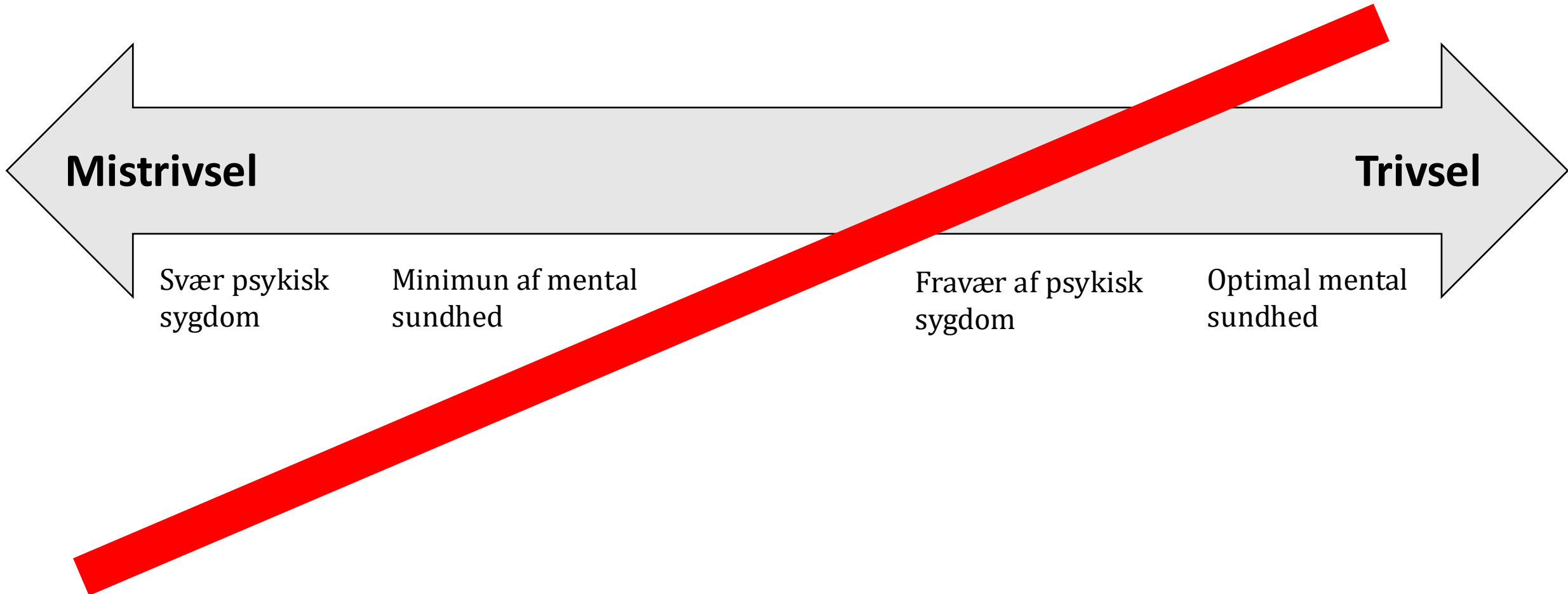
Stor vækst i piger på ADHD-medicin

Fra 2019 til 2023 steg antallet af piger på ADHD-medicin med 122 procent mod 43 procent for drenge i samme periode.

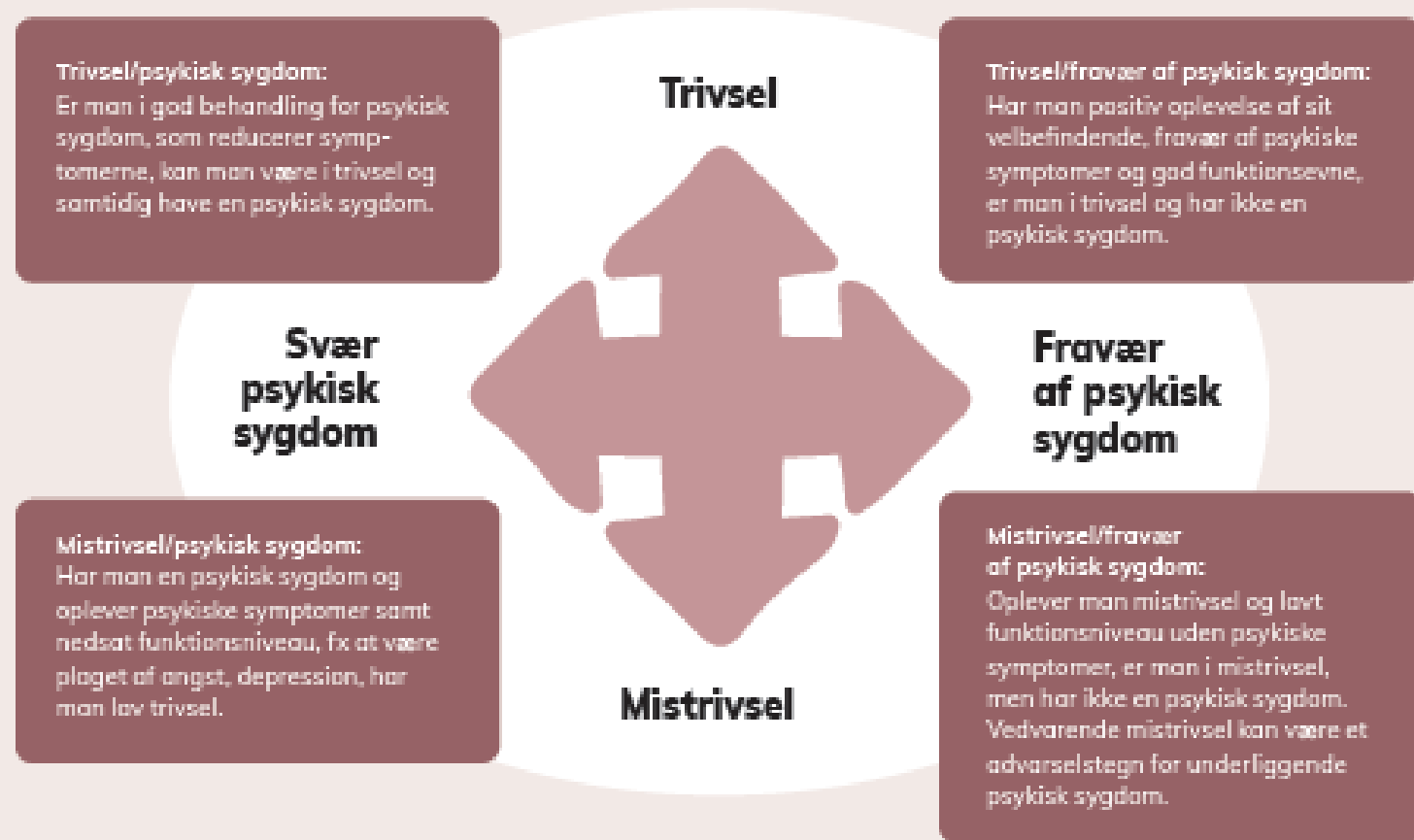
Kilde: medstat.dk - personer på 5-24 år med mindst en recept på ADHD-medicin

Er det et kontinuum?

Illustration af Keyes forståelse af mental sundhed og psykisk sygdom

Figur 1: Mistrivsel og psykisk sygdom

exeley
Article | DOI: 10.21307/eb-2020-001

EVIDENCE BASE
Issue 1 | (2020)

Mental Health and/or Mental Illness: A Scoping Review of the Evidence and Implications of the Dual-Continua Model of Mental Health

Matthew Iasiello,^{1,2*}
Joep van Agteren^{1,3}
and Eimear Muir Cochrane²

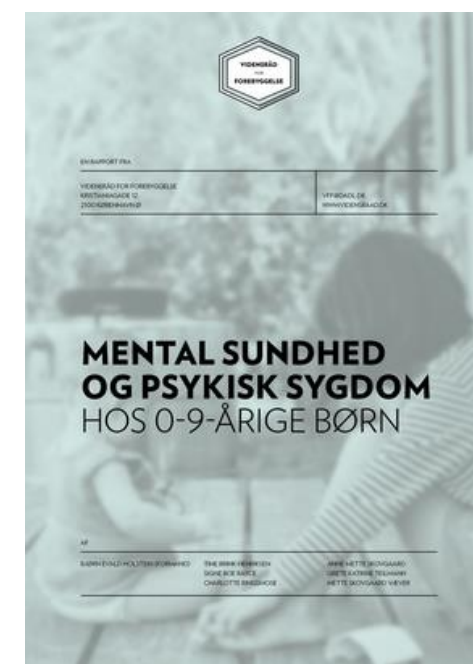
¹South Australian Health and Medical Research Institute, Lifelong Health Theme, Wellbeing

Abstract

The dual-continua model of mental health suggests that mental illness and positive mental health reflect distinct continua, rather than the extreme ends of a single spectrum. The aim of this review was to

(Jeppesen et al., 2020, Keyes, 2005)

Ens tilgang til forskellige problemer?

Men hvad med konteksten?

NORDIC JOURNAL OF PSYCHIATRY
<https://doi.org/10.1080/08039488.2024.2339433>

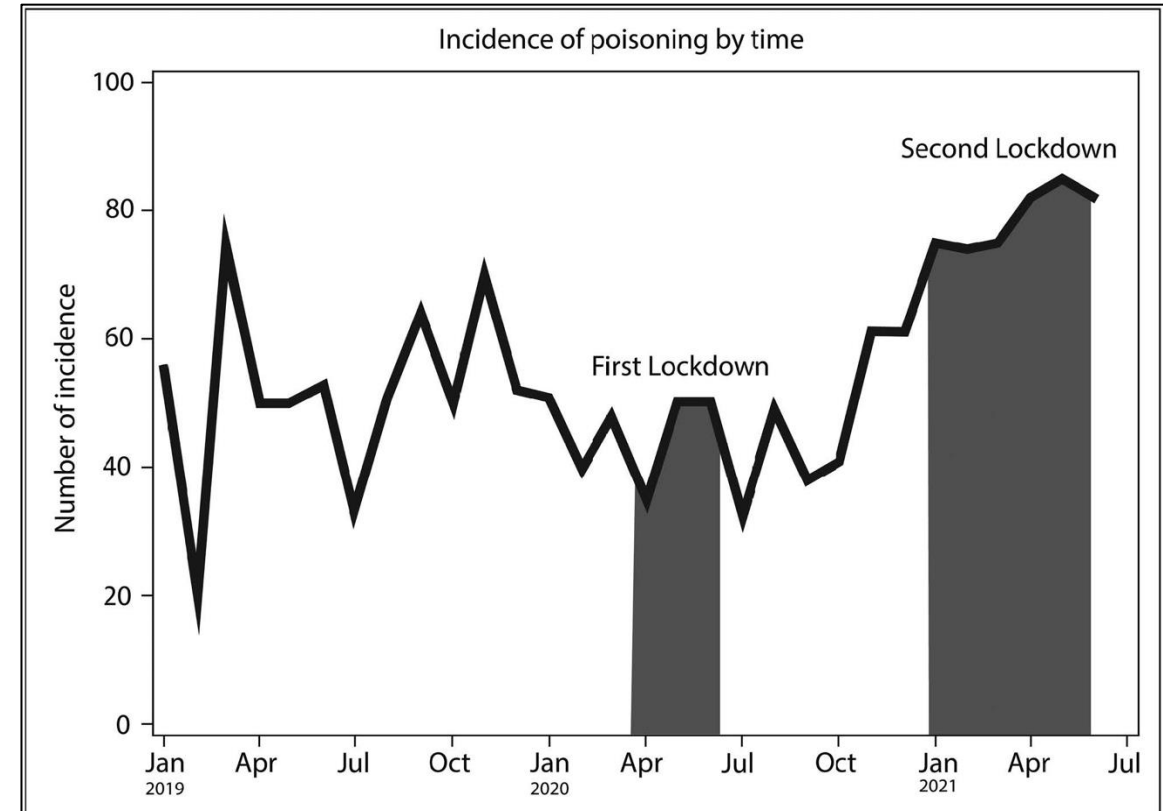
ARTICLE

Check for updates

Impact of COVID-19 restrictions on self-poisoning behaviour with mild analgesics in Danish youth

Gurbhej Singh^{a,b,*}, Jonathan Pommer Hansen^{a,b,*}, Ditte Hulgaard^{a,c}, Mads Damkjær^{a,b} and Erik Christiansen^{c,d}

^aDepartment of Paediatrics and Adolescent Medicine, Lillebaelt Hospital, University Hospital of Southern Denmark, Kolding, Denmark; ^bDepartment of Regional Health Research, University of Southern Denmark, Odense, Denmark; ^cResearch Unit Mental Health, Children and Adult, Aabenraa, Department of Regional Health Research, University of Southern Denmark, Odense, Denmark; ^dCentre for Suicide Research, Odense, Denmark

#autism
12.984.380
opslag

Relevante opslag

- #autism
- Til dig
- #autism 13.457.177 opslag
  - #autismawareness 4.938.421 opslag
  - #autismacceptance 1.555.098 opslag
  - #autismmom 1.523.639 opslag
  - #autismfamily 827.361 opslag
  - #autismo 5.415.088 opslag
  - #autismlove 529.561 opslag
  - #autisminfantil 996.076 opslag
  - #autismspeaks 796.852 opslag
  - #autismemes

Diagnose-afhængige fællesskaber

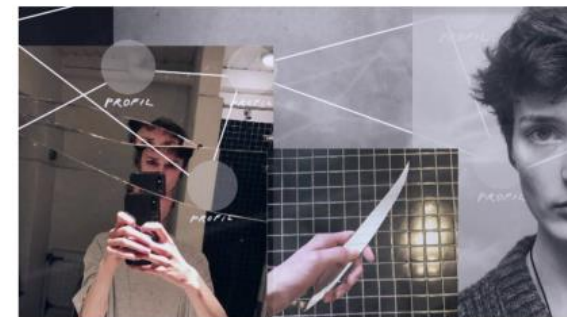
KOLDING SAMFUND
Om ny skole for børn med høj IQ: - Nu kan jeg være venner med alle

INDLAND

Selvskade og selvmordsplaner bliver delt i hemmeligt netværk med 1.000 danskere

Netværk på Instagram er farligt for sårbare unge, vurderer eksperter i selvskade.

Kunsten at male sig ud af et hjørne

Nordic Journal of Arts, Culture and Health

Universitetsforlaget

RESEARCH PUBLICATION

Volume 4, No. 2-2022, p. 1-12
ISSN online: 2535-7913
DOI: <https://doi.org/10.18261/njach.4.2.2>

“Painting oneself out of a corner” – Exploring the use of art in a Child and Adolescent Psychiatry setting

Laura Bøgh

MD, Resident, Child and Adolescent Psychiatry, Department of Clinical Research, University of Southern Denmark, SDU

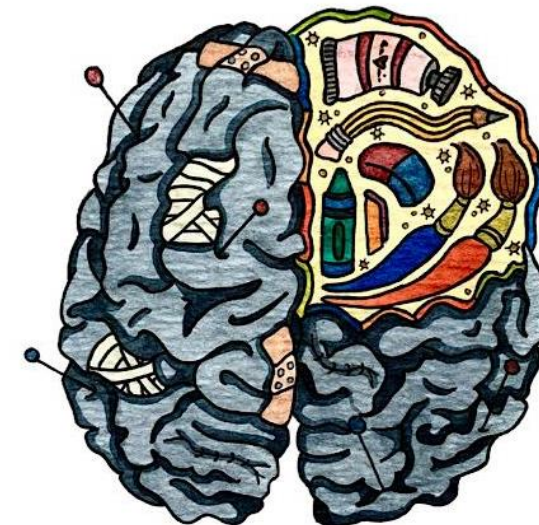
laboegh@gmail.com

Susie Andersen

MD, Consultant, Psychiatric Department Odense, Mental Health Services in the Region of Southern Denmark

Ditte R. Hulgaard

MD, Ph.D., Clinical Lector, Child and Adolescent Psychiatry, Department of Clinical Research, University of Southern Denmark and Child and Adolescent Psychiatry Odense, Mental Health Services in the Region of Southern Denmark

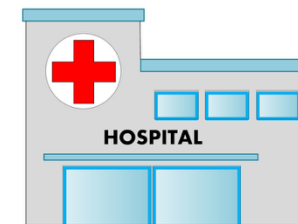
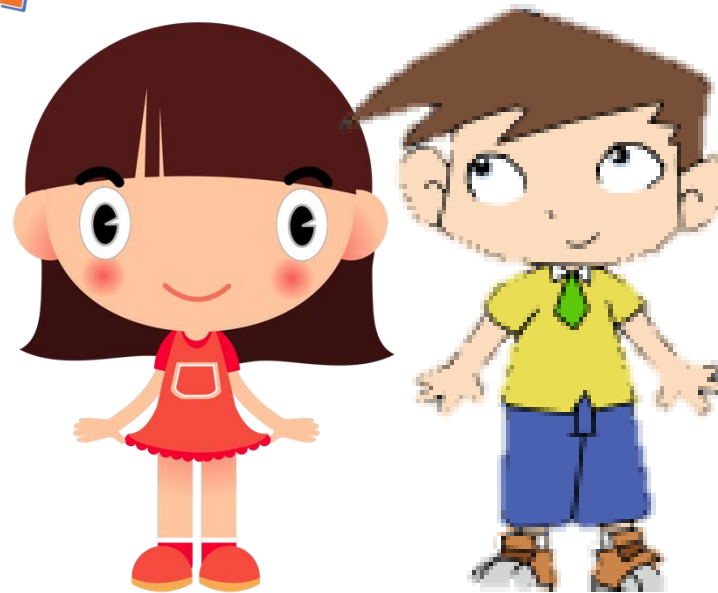

Kunsten kan fascilitere

- At opleve success og udvikling
- **At blive set som andet og mere end en diagnose – et helt menneske**
- At se/ opdage sig selv og til at blive set/ kommunikere med

Hvem er de vigtige aktører i unges liv?

Fokus på kontekster – for alle unge

»Situationen er meget alarmerende«: Hver 4. krone i folkeskolen går til specialundervisning

Andelen af børn, der går i en specialklasse eller på specialscole er rekordhøj. Det udhuler normalundervisningen i folkeskolen, advarer KL. Minister erkender problemet og lover handling.

S FOR ABONNENTER

Information

Indland Udland Klima Debat Kultur Litteratur Moderne Tider Nyhedsbreve Lyt artikler

KRONIK

Efterskolerne løfter en vigtig trivselsopgave, som ikke kan reduceres til et spørgsmål om økonomi

Den mentale mistrivsel blandt børn og unge afhjælpes ikke ved at sløjfe muligheden for at tage på efterskole i tiende klasse. Tværtimod. Efterskolerne lærer unge at se udad frem for indad med fællesskabet som et nødvendigt værn mod psykologisering

Ditte Hulgaard

PHD, Klinisk Lektor

Institut for regional sundhedstjenesteforskning, psykiatrisk forskningsenhed,
SDU

Klinisk institut, børne og ungdomspsykiatrisk forskningsenhed, SDU
AU, Gæsteforsker

Overlæge, børne- og ungdomspsykiatri,

Børne- og ungeafdelingen, Kolding Sygehus, Sygehus Lillebælt

ADD bestyrelse, medlem

DGI Verdensholdets sundhedsudvalg, formand

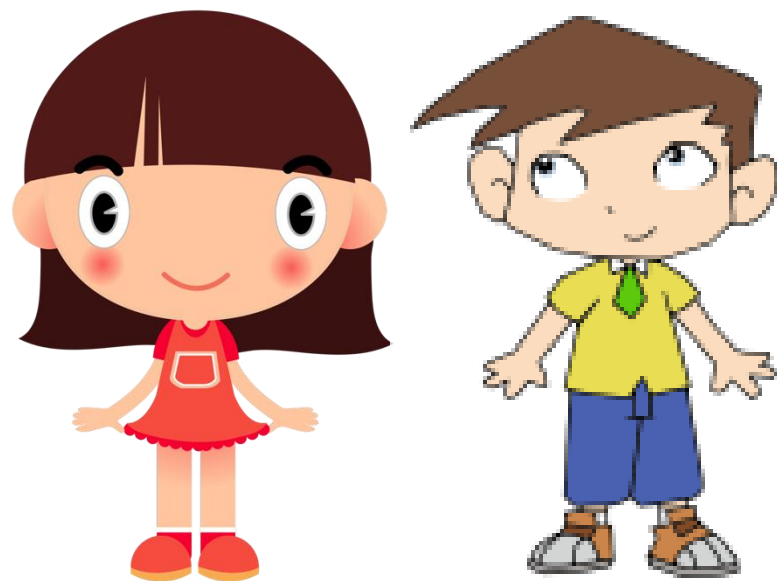
IRS

INSTITUT FOR REGIONAL
SUNDHEDSFORSKNING

Kolding Hospital
- part of Lillebaelt Hospital

 Region
Syddanmark

Hvorfor stiger antallet af diagnoser

Hvorfor stiger antallet af diagnoser

Vi ved det ikke (helt)

- Ikke flere symptomer på ADHD og Autisme (danske og svenske cohortestudier; *Bilenberg, Lundstrøm*)
- Afstigmatisering
- Bedre diagnostisering
- Psykologisering
- Den acceptable vej til ikke at leve op til påbud/ idealer
- ...

Nøgletal 2023

- Antallet af børn og unge i kontakt med psykiatrien enten ved fysisk fremmøde, virtuelt eller via udekontakt er steget med 54 pct. siden 2012.

Indenrigs- og
Sundhedsministeriets

BENCHMARKINGENHED

Kolding Hospital
- part of Lillebaelt Hospital

Mistrivsel eller psykisk sygdom?

Sådan skelner vi, og sådan får
børn og unge den rette hjælp